

Annandag pingst

Tom Hardts postilla, andra årgången

Evangelium: Joh. 6:44–47.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

På annandag jul heter det i en morgonbönsantifon: "I går blev Kristus född på jorden, för att Stefanus i dag skulle födas i himmelen". På samma sätt skulle det i dag på annandag pingst kunna sjungas: "I går blev Anden utgjuten över apostlarna, för att vi i dag skulle tro på Guds enfödde Son och hava evigt liv", eller: "I går blev ordaingivelsens Ande nedsänd på jorden, för att Guds kärlek i dag skulle utgjas i våra hjärtan", eller: "I går skänktes Skriftens Ande, för att vi i dag skulle höra och tro evangelium". Hur vi än uttrycker det, står det klart, att vår tillgång till Jesu nattliga samtal med Nikodemus helt och uteslutande bygger på Herrens och Livgivarens förmåga att oss till frälsning uppteckna och bevara denna undervisning, som rymmer alla väsentliga punkter i vår kristna tro, allt uttalat och formulerat med den största skärpa och entydighet. Ingenting av detta fick förloras och gå till spillo. Varje ord skulle bevaras och framtagas i varje tid och på alla platser, där på nytt det ordet skulle ljuda: "Ty så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son på det att var och en som tror på honom skall icke förgås utan hava evigt liv". Så kan det sägas, att i dag uppfylls genom Den Helige Andes verkan, att "Vad jag säger eder i mörkret, det skolen I säga i ljuset, och vad I hören viskas i edert öra, det skolen I predika på taken". (Matt. 10:27) Det är pingstens heliga gåva, som ombesörjt vägen från den nattliga sammankomsten till vår predikstol, liksom samme Ande fört orden "Detta är min lekamen", "Detta är mitt blod" från den slutna, nattliga sammankomsten i den övre salen till vårt altare. Deras budskap är djupast sett detsamma.

När dagens evangeliums centralvers, "Så älskade Gud världen ..." omtalas som Skriftens viktigaste, värd att förgyllas, brukar detta förstås som en lovprisning av dess enkelhet, men dessa uttryck har egentligen velat framhålla ordens rikedom, satsens vidd, dess motställningar, de stilmedel, som Jesus här utnyttjar. Guds Son brukar här sin vältalighet för att sammanfatta hela frälsningens djup och vidd. Redan satsens inledning sammanfogar det oförenliga, det varandra frånstötande, trons centrala under och orimlighet:

"Så älskade Gud världen". Här talar Jesus om hur den höghelige, allgode, majestätiske Skaparen älskar den i synd fallna världen, den av synd genomträngda förtappelsens hop, som i sin hopplöshet just beskrivits med Jesu ord: "det som är fött av kött, det är kött". (Joh. 3:6) Från det högsta majestätet strömmar en oändlig kärlek mot den onda världen, mot varje människa, också den sämsta, också mot mig. Detta är mot allt förnuft. Detta avslöjar, avtäcker, uppenbarar Guds hjärta, Guds godhet, Guds barmhärtighet, allt med dessa fyra små ord. Jesus låter så denna orimlighet följas av änne en ofattbar sats: "att han utgav sin enfödde Son". Också här ställs oförenligheter mot varandra. Här talas om "sin enfödde Son", just den Son, som strax innan omtalats med orden: "Och likväl har ingen stigit upp till himmelen, utom den som steg ned från himmelen, Människosonen, som var i himmelen". (Joh. 3:13) Hela gudomens fullhet vilade i Sonen, som är av Faderns väsen och med honom höjd över allt skapat, över all synd och död. Just denne Son utges i döden, ställs under domen, görs till syndare i syndares ställe, det ofattbara och mot allt förnuft stridande. Allt detta erbjuds nu åt tron: "på det att var och en som tror på honom skall icke förgås utan hava evigt liv". Inga villkor avkrävs oss, inget vårt verk, utan blott och bart förtröstan på detta, på Ordet om Guds verk i sin Son, på evangelium om nådens seger över domen. Redan detta är mot förnuftet, mot all klokskap, som visst inte vill finna sig i det nakna "var och en som tror", i det enkla "tron allena". Så ställs till sist mot varandra "skall icke förgås" och "hava evigt liv". Just denna motsättning fyller begreppen med innehåll, skärper alternativet, talar allvarligt till oss. Det eviga liv, som vi erbjuds, är alltså livet undan domen, undan att förgås genom Guds vrede, undan syndens lön. Det eviga livet är aldrig en självklarhet utan en genom tron och Ordet erbjuden utväg undan det, som annars kommer som oundvikligt. Om allt detta säger vi:

- I. Den Helige Ande talar till den värld, som han dömer,
- II. Den Helige Ande talar till den tro, som han skänker,

III. Den Helige Ande talar i Ordet om dopet, som han utdelar.

I. Den Helige Ande talar till den värld, som han dömer.

Alla lovord över dagens evangelium blir pladder, billigt prat, om det inte talas in i en värld, som därmed nitas fast i sin världslighet, vid sin köttslighet, vid sin opånyttföddhet. Det måste sägas klart och tydligt, att *"människorna dock älskade mörkret mer än ljuset, eftersom deras gärningar voro onda"*. Också sedan evangelium kommit, håller människan sig fast vid sin ondska, som hon inte vill befrias ifrån, inte förlåtas för. Bara med denna förtext låter sig dagens evangelium tros och förkunnas.

II. Den Helig Ande talar till den tro, som han skänker.

Jesu säger: *"på det att var och en som tror skall icke förgås utan hava evigt liv"*. Bara i tron är Guds nåd gripbar och närvarande, aldrig med andra gripmedel, med något vårt eget som frälsningens förutsättning.

Denna tro är icke heller vårt bidrag, det minimum, som Gud kräver. Den väller fram ur evangeliet, som skapar tron på sig självt. Den är en frukt av den nya födelsen, som Jesus prisar med orden: *"det som är fött av Anden, det är ande"*. (Joh.3:6)

III. Den Helige Ande talar i Ordet om dopet, som han utdelar.

Vårt evangelium i dag är i sitt sammanhang i hög grad dopundervisning. Det gör dopet frälsning-nödvändigt, binder oss alla vid det. Omedelbart för evangeliet säger Jesus: *"om en människa icke bliver född av vatten och ande, så kan hon icke komma in i Guds rike"*. (Joh. 3:5) Allt vad vi i dag har talat om är sammanfattat och nedsänkt i dopets heliga sakrament, och därför heter det efter detta textavsnitts avslutning: *"Därefter begav sig Jesus med sina lärjungar till den judiska landsbygden, och där vistades han med dem och döpte"*. (Joh. 3:22) Han vill där erbjuda det, som han förkunnat, och som Nikodemus saknat och avvisat. Till dopfunten, till återvändandet till dopet, vill Guds Ande alltid driva oss.

Amen.